

TÜRKİYE'NİN MESLEKİ EĞİTİM İLE İMTİHANI

Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Mahmut Özer tarafından yazılan ve Maltepe Üniversitesi yayınlarından çıkan "Mesleki Eğitimde Paradigma Değişimi: Türkiye'nin Mesleki Eğitim ile İmtihani" başlıklı kitap sadece Türkiye'de mesleki eğitimdeki dönüşümü anlatmıyor ayrıca dünyada yaşanan dönüşümleri de ayrıntılı olarak ele alıyor ve karşılaştırmalı bir perspektiften çıkarımlar yapıyor.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) mesleki eğitimi güçlendirmek için son yıllarda çok önemli adımlar attı. Birçok alanda sorunlar çözüldü. Öğrenciler mesleki eğitime geçmişe göre daha fazla yönelmeye başladılar. Sektörlerle çok güçlü iş birlikleri kurdu. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) de MEB ile çok önemli bir proje olan '81 İlde 81 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi' projesini başlattı.

Bu okullara talep yükseldi ve doluluk oranları arttı. Güçlenen mesleki eğitimin özellikle Covid-19 salgını ile mücadelenin ilk aylarında mesleki eğitimdeki maskeden solunum cihazına, dezenfektandan maske makinesi üretimine kadar yaptığı üretim seferberliği, toplumun mesleki eğitimin kritik katkılarını görmesine vesile oldu. Bakanlıkta mesleki eğitimden sorumlu Bakan Yardımcısı Mahmut Özer de son iki yılda mesleki eğitimde yaşanan dönüşümü kitaplaştırdı. Maltepe Üniversitesi yayınlarından çıkan "Mesleki Eğitimde Paradigma Değişimi: Türkiye'nin Mesleki Eğitim İle İmtihani" başlıklı kitap sadece Türkiye'de mesleki eğitimdeki dönüşümü anlatmıyor, ayrıca dünyada yaşanan dönüşümleri de ayrıntılı olarak ele alıyor ve karşılaştırmalı bir perspektiften çıkarımlar yapıyor. Özer ile hem kitabı hem de kitap üzerinde Türkiye'de mesleki eğitimin mevcut durumunu konuştuk.

Kitap Türkiye'de mesleki eğitimin geçmişi, mevcut durumu ve geleceği için referans bir kitap. Çok önemli tespitlerde bulunduğu gibi yıllardır mesleki eğitim etrafında dönen tartışmalara da önemli bir bakış sağlıyor. Öncelikle elinize sağlık. Tabii aslında böyle hem icranın önemli pozisyonunda bulunup hem de sorunları ve yapılanların açık yüreklilikle yazılmasına alışık değiliz.

Aslında ülkemizde mesleki eğitimin güçlendirilmesinin önemi kadar tüm kesimlerin bu kadar mutabık kaldığı çok az konu vardır. Artık bu mutabakatın avantajını da kullanarak bu sorunu çözmeliyiz. İki yılı aşkın süredir yaptığımız da bu. Mesleki eğitim sorununu çözmek için çok boyutlu adım atmak. Kitap da bu bağlamda mütevazı bir katkı sunuyor. Dünyada mesleki

eğitimde yaşanan süreç ışığında Türkiye'de mesleki eğitimle ilgili sorunlar, yapılan tartışmalar ve MEB'in yaptıkları... Elbette, son iki yılı aşkın süredir yaptıklarımıza daha fazla yer veriyor. Bu anlamda aslında benim için aynı zamanda bir muhasebe kitabı...

Kitapta çok önemli bir tespitin var. Mesleki eğitimde sorunun sadece MEB ile ilişkili olmadığını ayrıca işgücü piyasası ve yükseköğretim ile de ilişkili olduğunun altını çiziyorsunuz. Bu iki kesimin de rollerini tartışıyorsunuz. Bu yeni bir bakış.

Aslında mesleki eğitim ile ilgili yıllardan beri yaşanan sorunlar veya sorunların tüm mutabakatlara ve atılan adımlara rağmen bir türlü çözülememesinin arka planında da sorunun sistemik olarak ele alınmaması yatıyor. Sorun hem mesleki eğitim hem de ileri eğitim alanı olan yükseköğretim ile ilişkisi olduğu gibi doğrudan işgücü piyasası dinamikleri ile de ilişkili. Dola-

yısıyla soruna sistemik yaklaştığımızda çözümü de sistemik üretmeli ve her üç alanda iyileşmeyi birlikte sağlamalıyız. Bir başka deyişle çok boyutlu sorunların çözümü de çok boyutlu çözüm gerektiriyor. Aksi takdirde yıllardan beri devam eden çözümler yaklaşımını, yani sadece MEB'in atacağı adımları bekleriz. Ancak, MEB'in tüm adımları atmasına rağmen sorunun aslında çözülemediğini görerek hayıflanırız. Çünkü sorun sadece MEB ile ilişkili değil. Kısaca yıllardan beri yaşanan da bu.

Kitapta da okuduğumuz ve atılan adımları da yakından bildiğimiz gibi MEB kendi alanında mesleki eğitimi güçlendirmek için son yıllarda çok önemli adımlar attı. Özellikle işverenler ve iş dünyası ile çok güçlü iş birlikleri kurdunuz.

Mesleki eğitim doğrudan işgücü piyasası ile ilişkili bir eğitim. Dolayısıyla iş dünyasını görmezden gelerek güçlü, kaliteli bir mesleki eğitim inşa edemezsiniz. Son iki yılda en fazla üzerinde durduğumuz konu işgücü piyasasındaki sektörler-

le güçlü iş birlikleri kurmak. İşverenlerin mesleki eğitimle ilişkisini mezunlar iş-gücü piyasasına geçerken değil, eğitim aşamasına çekebilmek. Diğer taraftan ilişkinin kapsamını genişletmek. Yani, müfredatı birlikte güncellemek, öğrencilerin işletmelerde beceri eğitimlerini birlikte planlamak, öğretmenlerin işbaşı ve mesleki gelişim eğitimlerine birlikte süreklilik kazandırmak, öğrencilere burs desteği sağlamak, mezunlara istihdamda öncelik sağlamak. Biz kapsam genişlemesini sektör temsilcilerimizle paylaştığımızda aslında onların da yıllardan beri bu şekilde eğitimin içinde olmak istediklerini gördük. Dolayısıyla, gerisi çok hızlı geldi ve kısa sürede eğitim verdiğimiz tüm alanlarda sektörlerin güçlü temsilcileri ile işbirliklerini kurduk ve iki yıldır başarılı bir şekilde devam ediyor. TOBB ile gerçekleştirdiğimiz '81 İlde 81 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi' projesi de bunlardan bir tanesi. Görebildiğim kadarıyla siz de böylesi bir projeden oldukça memnunsunuz.

Evet. Güzel olan, bu güçlü iş birliğinin 81 ilimize yansımaları. 81 ilde bize bağlı tüm birimlerde artık bir heyecan var. Tüm birimlerimiz okullarımızı güçlendirmek için büyük çaba sarf ediyorlar. Sektörlerle kurulan bu iş birliklerinin sonuçlarını çok kısa sürede görebilmek de ayrı bir mutluluk. Bu adımların sonuçlarından da biraz bahsedebilir misiniz?

Değindiğiniz gibi yapılan iş birlikleri belirli illerde yoğunlaşmadı, tüm illerimize yansıdı. Ortak atılan adımlar mesleki eğitime yönelik büyük bir güven oluşturdu. 2020 yılında mesleki eğitimi tercih eden öğrenci sayımız 2018 yılına göre yüzde 62 arttı. Mesleki ve teknik Anadolu liselerimizin taban puanları yükseldi. İlk kez yüzde 1'lik başarı diliminden öğrenci almaya başladık. Her yıl bu kapsamdaki okul sayımız artıyor. İş birlikleri sonunda öğrencilerimize sağlanan burs miktarı altı kat arttı.

İş başı ve mesleki gelişim eğitimi alan öğretmen sayımız son iki yılda 17 kat arttı. Mesleki eğitimde hem eğitimin kalitesini artıran hem de üretime yaptıkları katkı ölçüsünde öğrenci ve öğretmenlerimize ek gelir imkânı sunan döner sermaye kapsamında yapılan üre-

timden elde edilen gelir yüzde 40 arttı. Yani, hemen hemen tüm göstergelerde çok önemli bir iyileşme görüyoruz. Bu iyileşmeler, artık mesleki eğitimde bütünsel bir dönüşüm yaşandığını gösteriyor. Bu aşamadan sonra mevcut projeleri kararlılıkla sürdürmemiz ve yeni projelerle sürekli desteklememiz gerekiyor.

Tüm bu sonuçlar yıllardan beri arzuladığımız şeylerdi. Kısa sürede bunların olabildiğini görebilmek iş dünyası olarak bize de umut veriyor. Özellikle Covid-19 salgınının ilk aylarında mesleki eğitimin sergilediği performans bu umudumuzu çok daha güçlendirdi.

Gerçekten de bahsettiğiniz dönem mesleki eğitim açısından tarihi bir öneme sahip. Bir kırılma yaşandı. Güçlenen mesleki eğitimin sadece işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu insan kaynağını yetiştirmekle kalmadığını, ayrıca olağanüstü koşullarda ülkenin ihtiyaç duyduğu ürünleri de üretebilecek şekilde mobilize olabileceğini de gösterdi. Mesleki eğitim, Covid-19 salgının ilk şokunun atlatılmasına çok önemli katkı verdi. Bu süreç, toplumun mesleki eğitime bakışını değiştirdi. Asıl dönüşüm mesleki eğitimde gerçekleşti. Yıllardan beri özgüvenin sorunu yaşayan mesleki

eğitim camiası, üretebildiğini, ürettiklerinin toplum tarafından takdir edildiğini görerek güven tazelenmesi yaşadı. 81 ilde mesleki eğitimde yaşanan üretim seferberliği özellikle ulusal basında ilk kez bu ölçekte görünür oldu. Elbette, iş dünyası da birlikte atılan adımların bu şekilde meyvelerini gördüklerinde geliştirilen iş birliklerine güvenleri arttı.

MEB olarak son zamanlarda yeni projeler başlattığınızı görüyoruz. Kitapta da yer veriyorsunuz. Bunlara da kısaca yer verebilir misiniz?

Üç önemli proje başlattık. Birincisi mesleki eğitimin çevresindeki sektörlerle ilişkisini güçlendirmeye yönelik bir adım. Bu kapsamda Türkiye'nin Mesleki Eğitim Haritası'nı çıkardık. Böylece tüm il ve ilçelerimizde mesleki eğitim verdiğimiz alanlarla o bölgede faaliyette olan sektörlerin ne kadar uyumlu olduklarını gördük. Çalışma sonuçlarına göre mesleki eğitim arzını bölgelerin ihtiyaçlarına göre yeniden yapılandırıyoruz. Bu çalışma tamamlandığında artık eğitim verilen alanlarda çevrede sektör yok veya sektör olmasına rağmen o alanlarda eğitim verilmiyor gibi sıklıkla dile getirilen sorun kalmayacak. İkinci önemli projemiz, mesleki eğitimde Ar-Ge merkezleri dönüşümünü kapsıyor. Özellikle mesleki eğitimin Covid-19

MESLEKİ EĞİTİMDE PARADİGMA DEĞİŞİMİ

TÜRKİYE'NİN MESLEKİ EĞİTİM İLE İMTİHANI

Mesleki eğitim, Türkiye'de eğitime ilişkin tartışmaların başında gelmektedir. Özellikle kapsayıcı uygulamasından sonra mesleki eğitim; tüm eğitim tartışmalarının odağını oluşturmuş ve ilgili tüm kesimler tarafından iyileştirilmesi ile ilgili çok sayıda çalışma gerçekleştirilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) 2023 Eğitim Vizyonu sonrası mesleki eğitimde biriken sorunların çözümü yönünde iki yılda çok önemli adımlar atmıştır. Özellikle, Covid-19 salgını ile mücadele günlerinde mesleki eğitim kurumlarının maskeden solution çihazına kadar çok sayıda ürün ve hizmet geliştirmeleri, toplumun tüm kesimleri tarafından takdirle karşılanmıştır.

Mahmut Özer bu kitapta, bir taraftan mesleki eğitimde biriken sorunlar, sorunların arka planları ve geliştirilen çözüm önerilerini kapsamlı bir şekilde ele alırken; diğer taraftan 2023 Eğitim Vizyonu sonrası MEB tarafından mesleki eğitimi güçlendirmek için atılan adımları ayrıntılı olarak değerlendiriyor. Özer, ayrıca gelinen noktada mesleki eğitimi daha fazla güçlendirebilmek için iş piyasası ve yükseköğretim alanlarında atılması gereken yeni adımlara da değiniyor. Bu kapsamda kitap, Türkiye'de mesleki eğitime tarihsel bir bakış sağladığı gibi gelecek projeksiyonlarına da yer veriyor.

MESLEKİ EĞİTİMDE PARADİGMA DEĞİŞİMİ

TÜRKİYE'NİN MESLEKİ EĞİTİM İLE İMTİHANI

Mahmut Özer

9 782254 1 49555 1

MEB
milli
eğitim
bakanlığı

salgını sürecinde sergilediği üretim performansını dikkate alarak 21 ilimizde 40 Ar-Ge merkezi kurarak bu merkezlerimizi fikri mülkiyet çalışmalarına yönlendirdik. Bu çalışmamız başarılı bir şekilde devam ediyor. Son on yılda mesleki eğitim 29 patent, faydalı model, tasarım ve marka tescili almışken bu proje sayesinde bir yılda 142 tescil aldı. Çok sayıda başvuru da değerlendirme aşamasında.

Üçüncü önemli projemiz ise 'Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi'. Bu proje mesleki eğitimin tamamında iyileştirmeyi yaygınlaştırmak için seçilen 1.000 okula altyapıdan eğitim ortamlarının zenginleştirilmesine, öğrencilere hem temel hem de kişisel gelişim desteklerinden öğretmen ve yöneticilere yönelik desteklere kadar çok farklı alanlarda önemli destekleri kapsıyor. Proje okullar arası farkın azaltılmasına da çok önemli katkı verecek. Projeyi geçen ay başlattık ve şu

ana kadar yaklaşık 130 milyon TL'lik yatırım yaptık. Proje bir yılı kapsıyor. Özellikle 2021 yılında bu okullarımıza çok önemli destekler sağlayacağız. Okullar arası farkın kapatılması dolayısıyla daha eşitlikçi bir ortaöğretim sistemine sahip olmak için bu projeyi çok önemsiyoruz.

Gerçekten çok önemli projeler bunlar. Önceki projelerde olduğu gibi bu projeleri de başarılı bir şekilde sonuçlandıracağınıza inanıyoruz. Son olarak iş dünyasına neler söylemek istersiniz?

Öncelikle iş dünyamızla birlikte hareket etmekten duyduğumuz memnuniyeti ifade etmek isterim. Gerçekten mesleki eğitimde son yıllarda sağlanan dönüşümde sektör temsilcilerimizin çok önemli katkıları oldu. Bu kapsamda TOBB Başkanı Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu'na çok teşekkür ediyorum. İş gücü piyasasında

mesleki eğitim mezunlarımızı eğitim aldıkları alanlarda istihdama yönlendirecek şekilde destek verilmesi çok önemli. Bu kapsamda, mesleki eğitim mezunlarımız eğitim aldıkları alanlarda çalıştıklarında, eğitimleri ile ilişkisi olmayan alanlarda çalıştıklarında alacakları ücrete göre daha yüksek ücret almaları lazım.

Diğer taraftan, mezunlar alanlarında iş aramalarına rağmen işverenler deneyimli elemanı tercih ettiklerinde mecburen alan dışı istihdama kayıyorlar. Bu durumda da hiçbir zaman deneyimli olamayacaklar. İşverenlerimizin her iki konuda da fedakârlık göstermeleri ve yeni mezunlara istihdam imkânlarını arttırmaları lazım. Mesleki eğitim pahalı bir eğitim. Mezunlarımızın alanlarında istihdamı eğitime yapılan yatırımın verimliliğini artıracak gibi işgücü piyasası için çok riskli olan beceri uyumsuzluklarını da tedrici olarak azaltacaktır.

TARTILI TRANSPALET
YAZICILI TRANSPALET

HASSAS VE ANALİTİK
TERAZİLER

SAYICI TERAZİLER

BARKODLU TERAZİLER

VİNÇ BASKÜLÜ
YAZICILI VİNÇ BASKÜLÜ

FİYAT HESAPLAMALI
TERAZİLER

ENDÜSTRİYEL
İNDİKATÖRLER

PORTATİF AKS KANTARI

LOADCELLER

S TİPİ LOADCELLER

MAYIN TİPİ LOADCELLER

KAMYON KANTARI
LOADCELLERİ

KÖRÜKLÜ LOADCELLER

LAMA TİPİ LOADCELLER

ELEKTRONİK BASKÜL

HAYVAN BASKÜLÜ

AĞIR HİZMET BASKÜLÜ

 444 3 922 | 0312 385 72 10

Alinteri Bulvarı Gül 86 Toplu İşyerleri Koop. No: 1/16 Ostim / ANKARA

satis@atalayelektronik.com.tr